

prima instanță: D. Dulghieru
instanța de apel: L. Popova, A. Panov, M. Moraru,

dosarul nr. 2ra-662/15

DECIZIE

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursul declarat de către Ciobanu Victor,
în pricina civilă la cererea de chemare a Societății de Asigurări Reasigurări
„Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ciobanu Igor cu privire la
încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, prin care a fost
admis apelul declarat de către Societatea de Asigurări Reasigurări „Donaris Group”
Societatea pe Acțiuni, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17
aprilie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 24 septembrie 2013, SAR „Donaris Group” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Ciobanu Victor cu privire la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 08 septembrie 2011 între SAR
„Donaris Group” în calitate de asigurător și SC „Top Leasing” SRL în calitate de
asigurat a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport
auto-casco nr. CSK 201 l-Top-0239, prin care a fost asigurat automobilul de model
„Mitsubishi Outlander” anul producerii 2004, număr de înregistrare KAV 528 contra
mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de
circulație.

La data de 09 mai 2012, în jurul orelor 12:20, pe bd. Dacia, mun. Chișinău a avut
loc un accident rutier în rezultatul căruia automobilul de model „Dacia Logan” cu n/i
KAO 178, condus de către Ciobanu Victor Nicolae, anul nașterii 1985 IDNP
2003020036013 a tamponat automobilul de model „Mitsubishi Outlander” la volanul
căruia se afla Luta Andrei.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 09 mai 2012, vinovat de
comiterea accidentului rutier menționat a fost recunoscut Ciobanu Victor, care a încălcat
prevederile Regulamentului circulației rutiere stabilite la pct. 49 alin. (1), faptă calificată
conform art. 242 alin.(2) al Codului Contravențional, în temeiul căruia contravenientul
Ciobanu Victor a fost sancționat cu o amendă în mărime de 50 uc.

Indică reclamantul că posesorul autoturismului de model „Dacia Logan” deține polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă, eliberată de Compania de Asigurări „Garanție” SRL cu nr. AN 0014079 valabilă pentru perioada 04 noiembrie 2011 - 03 noiembrie 2012.

Părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul accidentului la companiile de asigurări cu care aveau întocmite contracte de asigurare, iar în consecință, societatea de asigurări a pornit dosarul de daune nr. 1035/12 din 10 mai 2012.

La data de 10 mai 2012 și respectiv 16 mai 2012, a fost întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor semnat de părțile implicate în accident inclusiv și de către reprezentantul CA „Garanție” SA, iar potrivit contului de plată costul pieselor și a lucrărilor de reparații a fost estimat în mărime totală de 11 059,70 lei.

Conform dispoziției Nr. CSK-12/0733S din 12 iunie 2012 a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii obligatorii în sumă de 11 059,70 lei.

Astfel, suma de 10 264,70 lei a fost virată la contul „East Auto Lada” SRL fapt confirmat prin ordinul de plată nr.2452 din 31 mai 2012, iar suma de 795,00 lei a fost achitată locatarului Luta Andrei, fapt ce se confirmă prin ordinul de plată nr.00001199 din 20 iunie 2012.

Susține reclamantul că prin prisma art. 1329 din Cod civil, și dat fiind faptul că persoana responsabilă de cauzarea prejudiciului în rezultatul unui delict deține contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto la CA „Garanție” SRL, reprezentantul căruia a contrasemnat procesul-verbal de constatare a pagubelor, în baza Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 s-a adresat asigurătorului RCA cu solicitarea recuperării sumei prejudiciului în limita răspunderii sale prevăzută de art. 40, alin. (7) în baza Legii enunțate.

Menționează că dauna totală constituie 11 059,70 lei, inclusiv piesele auto - 4216,20 lei, iar dat fiind faptul că automobilul are 8 ani de exploatare și conform procesului-verbal de examinare a automobilului starea automobilului este medie a fost aplicată uzura în mărime de 64%.

Respectiv, prejudiciului care urmează a fi reparat de asigurătorul CA „Garanție” SA rezultă din calculul $11\,059,70 - (4216,20 \times 64\%)$ și constituie suma de 8 361,33 lei, iar uzura în mărime de 2 698,37 lei urmează a fi recuperată de persoana vinovată de producerea accidentului de circulație - Ciobanu Victor.

Afirmă reclamantul că din motiv că doar CA „Garanție” SA și-a onorat pe deplin obligațiunile contractuale, la 24 octombrie 2012 prin reclamația nr. 1808 a solicitat lui Ciobanu Victor achitarea sumei datorate, însă nu a primit nici un răspuns.

Insistă că potrivit practicii judiciare despăgubirea de asigurare achitată de asigurător pentru avariarea bunului trebuie să fie egală valorii părților componente sau a pieselor care urmează a fi înlocuite, determinate prin deducerea uzurii din costul lor la momentul producerii accidentului. Diferența de cost, rezultată din prețul pieselor și materialelor pînă la momentul accidentului și cel după producerea lui, va fi achitată de către partea vinovată de comiterea accidentului, iar în cazul în care, la data producerii accidentului de autovehicul, persoana păgubită are încheiat un contract de asigurare benevolă de bunuri (CASCO), pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de autovehicul ea va fi despăgubită în temeiul aceluși contract (art. 22 alin. (11) din Legea nr. 414-XVI).

Prin urmare, asigurătorul ce a acoperit prejudiciul conform contractului de asigurare benevolă este în drept să adreseze o acțiune de preluare a riscului asiguratului împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto și/sau persoanei vinovate de producerea accidentului rutier privind încasarea sumei achitate, care nu va depăși limitele prevăzute de art. 14 din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006.

Solicită încasarea din contul lui Ciobanu Victor a prejudiciului material în mărime de 2 698,37 lei, a cheltuielilor pentru plata taxei de stat în sumă de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 1 150 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 aprilie 2014, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, a fost admis apelul declarat de către SAR „Donaris Group” SA, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la Ciobanu Victor în beneficiul SAR „Donaris Group” SA prejudiciul material în sumă de 2 698,37 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1 972,50 lei, inclusiv cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 1 500 lei și cheltuieli pentru plata taxei de stat în sumă de 270 lei și 202,50 lei, iar în total suma de 4 670, 87 lei.

La 28 ianuarie 2015, Ciobanu Victor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Astfel, invocând prevederile art. 1403 alin.b(1) Cod civil, care reglementează răspunderea comitentului pentru fapta prepusului, menționează că fiind angajat în calitate de șofer în cadrul SRL „I&S Taxi” și conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î KAO 178 care aparține cu drept de proprietate angajatorului la 09 mai 2012 a comis accidentul rutier în timp ce își exercita obligațiunile de serviciu în limitele funcțiilor și însărcinărilor încredințate, fapt confirmat prin actele de la polița rutieră, polița de asigurare și foaia de parcurs

Respectiv, prejudiciul cauzat în urma accidentului urmează să fie reparat de angajator or, reieșind din art. 1403 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat de prepus în exercițiul funcțiilor încredințate se consideră a fi cauzat prin acțiunile comitentului.

Susține că prima instanță la emiterea hotărârii corect a concluzionat precum că cererea de chemare în judecată a fost depusă după intrarea în vigoare a art. 28 alin. (3¹) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, astfel, interpretarea făcută de SAR „Donaris Group” SA cu referire la aplicarea legii nepotrivite cu încălcarea rugurilor acțiunii normelor juridice în timp este ilegală și eronată.

La fel, indică că instanța de apel la emiterea deciziei nu a reținut faptul că acțiunea a fost examinată în lipsa unor persoane care urmau să răspundă pentru aparentul prejudiciu și anume CA „Garanția” SA și SRL „I&S Taxi”, astfel, fiind admise încălcări de ordin procedural.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia decizie instanței de apel din 19 noiembrie 2014 a fost recepționată de Ciobanu Victor la 17 decembrie 2014, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 118).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 ianuarie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Ciobanu Victor, SAR „Donaris Group” a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 2 698, 37 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investite cu judecarea pricinii în speță, prima instanță, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, dispunând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SAR „Donaris Group” SA, instanța de apel motivat și amplu argumentat, pronunțându-se asupra tuturor aspectelor importante pentru soluționarea pricinii, temeinic ajuns la concluzia admiterii apelului, ilegalității hotărârii primei instanțe și corect a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator din care rezultă cu certitudine că la data de 09 mai 2012 ora 12¹⁶, la intersecția străzilor Dacia-Burebista mun. Chișinău a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare CAO 178, condus de Ciobanu Victor și automobilul de model „Mitsubishi Outlander” cu numărul de înmatriculare CAU 528, condus de Luta Andrei.

Este cert și faptul că vinovat în comiterea accidentului rutier a fost recunoscut conducătorul automobilului de model „Dacia Logan” - Ciobanu Victor, care a încălcat pct. 49 al Regulamentului circulației rutiere și a fost recunoscut culpabil de comiterea contravenției prevăzute de dispozițiile art. 242 din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 09 mai 2012 (f.d. 28).

Tot materialul probator atestă că automobilul de model „Mitsubishi Outlander” a fost asigurat de către asigurătorul SAR „Donaris-Group” SA în condițiile de asigurare facultativă pentru perioada 09 septembrie 2011 – 09 septembrie 2012, fapt ce se confirmă prin contractul nr. CSK 2011-TOP-0239 și polița de asigurare auto-CASCO seria CSK nr. 2011-TOP-0239 (f.d. 24-27), iar automobilul de model „Dacia Logan” a fost asigurat de către asigurătorul CA „Garanție” SA, ceea ce se confirmă prin polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0014079 din 03 noiembrie 2011, valabilă pentru perioada 04 noiembrie 2011 - 03 noiembrie 2012 (f.d. 29).

La 10 mai 2012, ca urmare a declarării cazului accidentului SAR „Donaris Grup” SA a pornit dosarul de daune nr. 1035/12 (f.d. 8-9), tot la 10 mai 2012 și ulterior la 16 mai 2012 au fost întocmite procesele-verbale de constatare a pagubelor (f.d. 10-13), iar conform Devizului costului reparației autovehiculului avariat din 25 mai 2012 și 12 iunie 2012, costul pieselor și lucrărilor de reparație a automobilului de model „Mitsubishi Outlander” constituie în total suma de 11 059,70 lei (f.d. 14, 20).

Este de menționat că conform Dispozițiilor SAR „Donaris Group” SA nr. CSK - 12/0733 din 25 mai 2012 și nr. CSK -12/0733 din 12 iunie 2012 în vederea executării obligațiunilor conform poliței de asigurare CSK nr. 2011-TPO-0132, dosarul de daune

nr. 1035/12 din 10 mai 2012 privind cazul asigurat din 09 mai 2012 și conform devizului costului reparației avizului avariat din 25 mai 2012 și din 12 iunie 2012, accidentul rutier din 09 mai 2012 a fost recunoscut caz asigurat, dauna cauzată în urma prejudiciului constituind suma 11 059,70 lei. Totodată, a fost dispusă virarea sumei de 10 264,70 lei la contul SRL „East Auto Lada” pentru asiguratul SRL „Top Leasing” și achitarea sumei de 795 lei locatarului Luta Andrei pentru asiguratul „Top Leasing” (f.d. 6-7).

Astfel, prin dispoziția de plată nr. 2452 din 31 mai 2012, SAR „Donaris Group” SA a achitat beneficiarului SEL „East-Auto-Lada” suma de 10 264,70 lei, iar prin dispoziția de plată nr. 00001199 din 20 iunie 2012, SAR „Donaris-Group” i-a achitat lui Luta Andrei suma de 795 lei (f.d. 19, 23).

Ulterior, asiguratorul de răspundere civilă auto CA „Garanție” SA, în temeiul contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. AN 0014079 din 04 noiembrie 2011 și ținând cont de uzura automobilului avariat care constituie suma de 2 698,37 lei, a restituit SAR „Donaris Group” SA prejudiciul în mărime de 8 361,33 lei.

Iar, la 18 octombrie 2012, SAR „Donaris Group” s-a adresat în instanța de judecată solicitând încasarea de la persoana vinovată în comiterea accidentului rutier din 09 mai 2012 - Ciobanu Victor a prejudiciului material în mărime de 2 698,37.

Conform art. 2 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule este contractul de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau certificatul de asigurare „Carte Verde”, prin care un asigurător licențiat, în condițiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.

În conformitate cu art. 24 al Legii menționate valoarea autovehiculului din data producerii accidentului se determină prin scăderea uzurii din valoarea lui de nou. Uzura autovehiculului avariat se determină în raport cu vechimea, utilizarea și starea lui de întreținere de la data producerii accidentului. Criteriile și modul de determinare a uzurii se stabilesc de Autoritatea de supraveghere.

Totodată, conform art. 1329 alin. (1) Cod civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În circumstanțele relatate, instanța de recurs constată că instanța de apel corect a reținut la soluționarea pricinii prevederile art. 1329 alin. (1) Cod civil, care reglementează preluarea de către asigurator a drepturilor asiguratului, inclusiv și dreptul de creanță pe care asiguratul care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel și întemeiat a reținut temeinicia cerințelor înaintate de SAR „Donaris Group”.

Or, SAR „Donaris Group” SA la 20 iunie 2012, odată cu achitarea despăgubirii de asigurare a preluat dreptul de creanță pe care asiguratul îl deținea în raport cu terțul responsabil de producerea accidentului rutier, iar prin prisma art. 116 alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă, care indică că pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin.(1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului, este

îndreptătită să pretindă recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, în speță persoana răspunzătoare de producerea accidentului este Ciobanu Victor, iar daunele excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, constituie uzura autovehiculului.

Mai mult, după cum rezultă din conținutul recursului declarat, Ciobanu Victor nu neagă vinovăția sa în comiterea accidentului rutier, însă invocând prevederile art. 1403 alin. (1) Cod civil, care reglementează răspunderea comitentului pentru fapta prepusului, consideră că din motiv că la momentul producerii accidentului rutier activa în calitate de șofer la SRL „I&S Taxi” și își îndeplinea obligațiunile de serviciu în limitele funcției și însărcinărilor încredințate, paguba cauzată în urma accidentului rutier din 09 mai 2012, urmează să fie reparată de SRL „I&S Taxi”.

Însă, instanța de recurs reține că în interpretarea corectă a art. 1403 alin. (1) Cod civil, care statuează că comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat, comitentul răspunde pentru prejudiciul cauzat de prepusul său doar în cazul existenței unui raport de subordonare între comitent și prepus, al cărui izvor principal este contractul de muncă.

Așa fiind, deși, Ciobanu Victor invocă existența relațiilor de muncă cu SRL „I&S Taxi”, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, nu a confirmat prin probe incontestabile și pertinente faptul dat, argumentele în acest sens avînd un caracter declarativ.

Totodată, instanța de recurs apreciază critic și argumentele recurentului cu referire la prevederile art. 28 alin. (3¹) Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule care indică că, în cazul în care în drepturile persoanei păgubite s-a subrogat asigurătorul conform prevederilor art.22 alin.(13), eventuala diferență de despăgubire dintre asigurarea de bunuri și asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto rămîne pe contul asigurării de bunuri, fără a fi recuperată de la asigurat (persoana răspunzătoare de accident), dacă despăgubirea plătită din asigurarea de bunuri nu depășește limita maximă a despăgubirii prevăzută la art.14 alin.(2).

Aceasta deoarece, contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă în temeiul căruia SAR „Donaris Group” SA solicită diferența despăgubirii de asigurare achitate, a fost încheiat la data de 04 noiembrie 2011, dreptul de subrogare a apărut la data de 20 iunie 2012, odată cu achitarea despăgubirii de asigurare, iar art. 28 alin. (3¹) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule a intrat în vigoare ulterior, la data de 20 iulie 2012.

Sau, conform art. 6 alin. (4) Cod civil, în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că instanța de apel în situația dedusă judecării corect a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale și admiterii integrale a acesteia.

Pentru considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ciobanu Victor.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare a Societății de Asigurări Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ciobanu Igor cu privire la încasarea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chișca-Doneva